

TÜBİTAK

Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) 2011-2016

Hüseyin Güler
27 Ocak 2011

Kapsam

Ar-Ge Harcamaları*

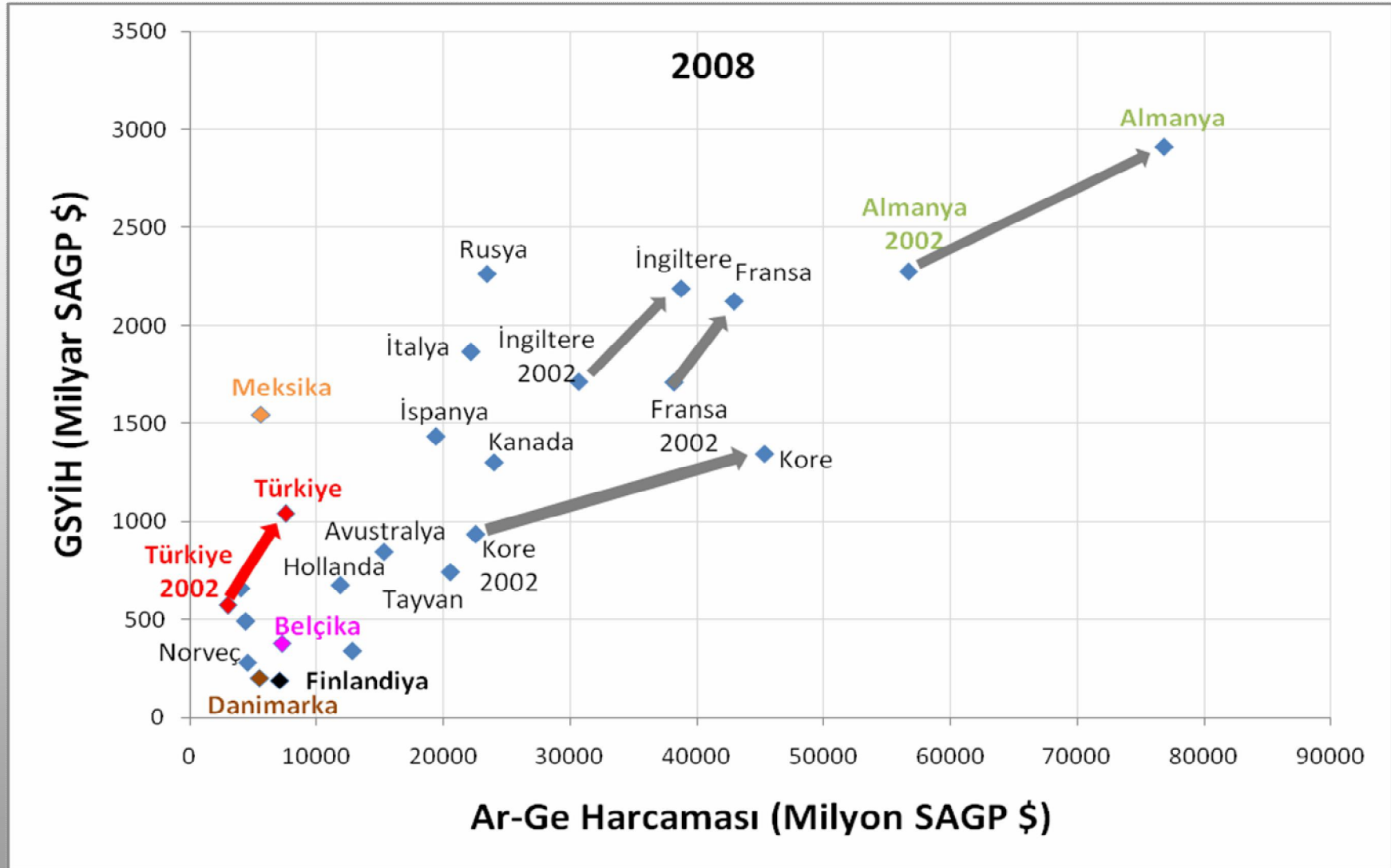
2008 Sırası	Ülke	2008 Harcama*	2003-08 Artış %	Artış Sırası
1	ABD	398	37	20
2	Japonya	149	33	24
3	Çin	121	160	2
4	Almanya	77	29	28
5	G. Kore	45	89	5
21	Türkiye (2008)	7,5	166	1
	Türkiye (2009)	8,8		

Kaynak: TÜİK, OECD MSTI, UNESCO

2003 yılında **2,8** milyar dolarla **27.**

2008 yılında **7,5** milyar dolarla **21.**

Ar-Ge Harcaması - GSYİH İlişkisi

Ar-Ge Harcamasının GSYİH'ye Oranı*

2008 Sırası	Ülke	2008 %	2003-08 Artış %	Artış Sırası
1	İsrail	4,86	13	21
2	İsveç	3,75	-2	40
3	Finlandiya	3,73	8	24
4	Japonya	3,42	7	27
5	G.Kore	3,37	36	7
42	Türkiye (2008)	0,73	50	4
	Türkiye (2009)	0,85		

Kaynak: TÜİK, OECD MSTI, UNESCO

2003 yılında % **0,48** ile **50**.

2008 yılında % **0,73** ile **42**.

TZE Ar-Ge Personeli*

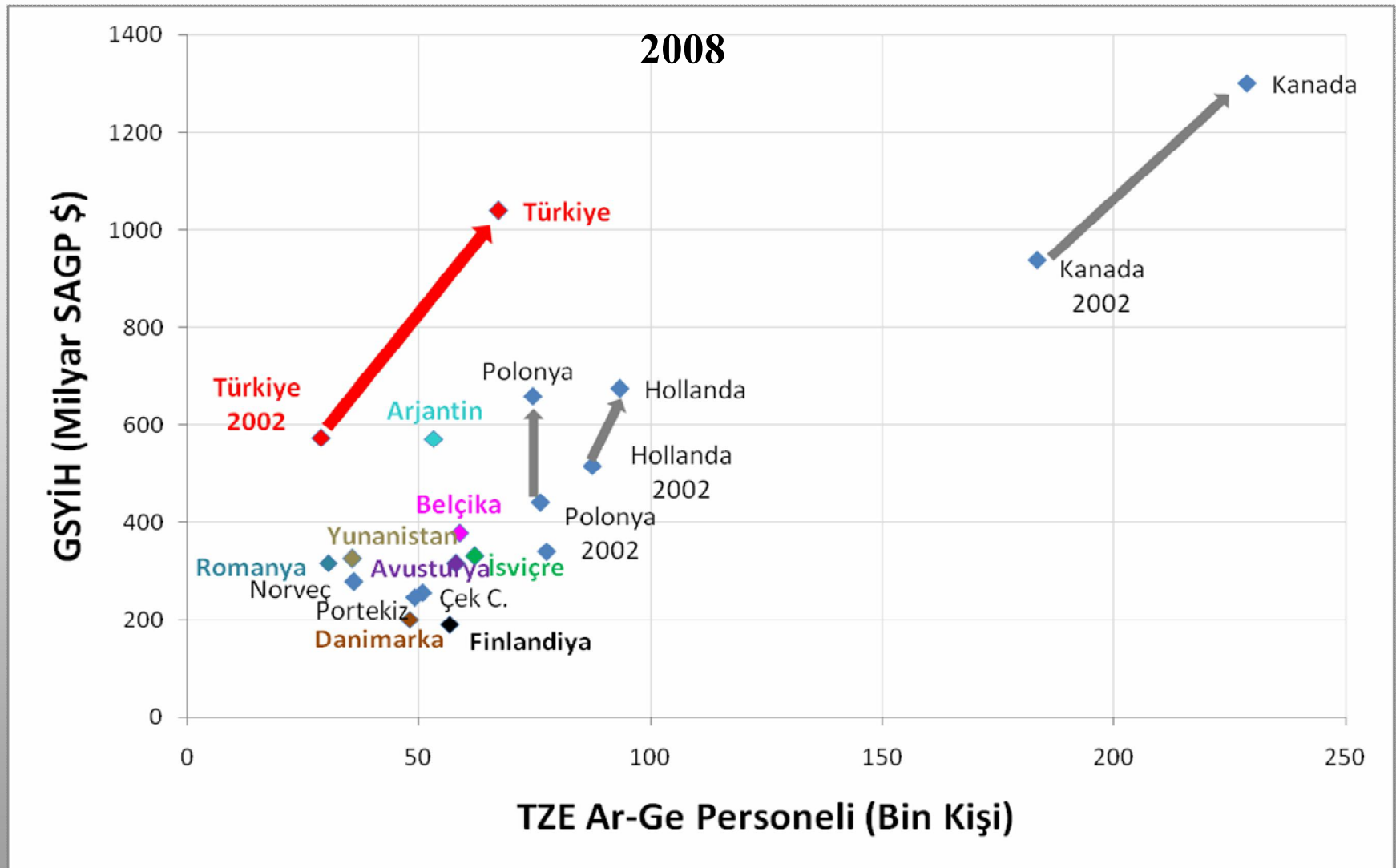
2008 Sırası	Ülke	2008**	2003-08 Artış %	Artış Sırası
1	Çin	1965	80	3
2	Japonya	909	3	34
3	Rusya	870	-11	38
4	Almanya	522	10	27
5	Fransa	372	9	28
19	Türkiye (2008)	67	76	4
	Türkiye (2009)	74		

Kaynak: TÜİK, OECD MSTI, UNESCO; **Bin kişi

2003 yılında **38 bin** TZE Ar-Ge personeli ile **26.**

2008 yılında **67 bin** TZE Ar-Ge personeli ile **19.**

TZE Ar-Ge Personeli-GSYİH İlişkisi

AB 28

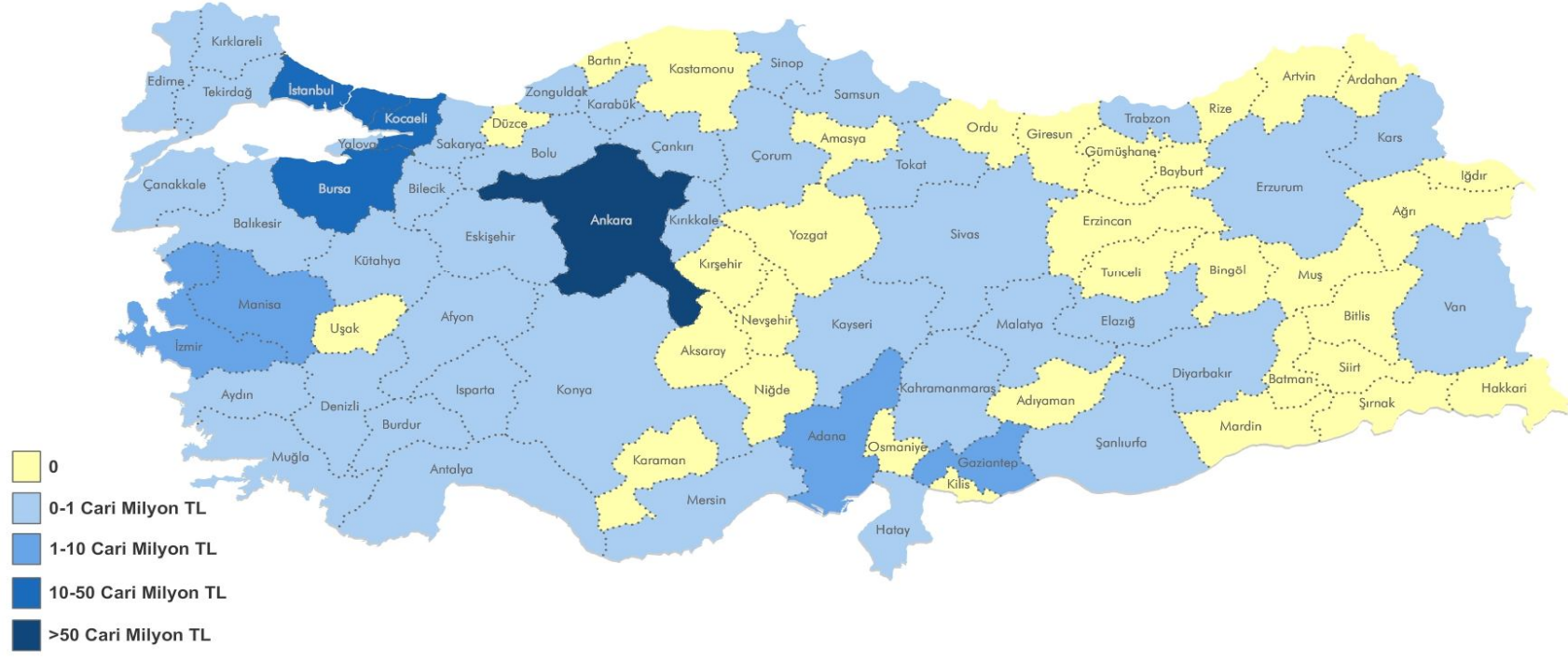
Gösterge	2003	2008
Ar-Ge Harcaması	12.	9.
TZE Ar-Ge Personeli	13.	9.
TZE Araştırmacı	10.	7.
Bilimsel Yayın Sayısı*	10.	7.
Uluslararası Patent Başvurusu*	16.	13.
Ar-Ge Harcamasının GSYİH'ye Oranı	24.	20.
Kişi Başına Düşen Ar-Ge Harcaması	25.	23.
10 000 Çalışan Başına Düşen Araştırmacı Sayısı	27.	26.
Milyon kişi başına düşen bilimsel yayın sayısı*	25.	25.
Milyon kişi başına düşen uluslararası patent sayısı*	25.	24.

Kaynak: OECD MSTI, UNESCO, TÜİK

TÜBİTAK Destekleri (1999-2004)*

1999 – 2004 Yılları Arasında Sonuçlanan Projelere Ödenen Destek Miktarı

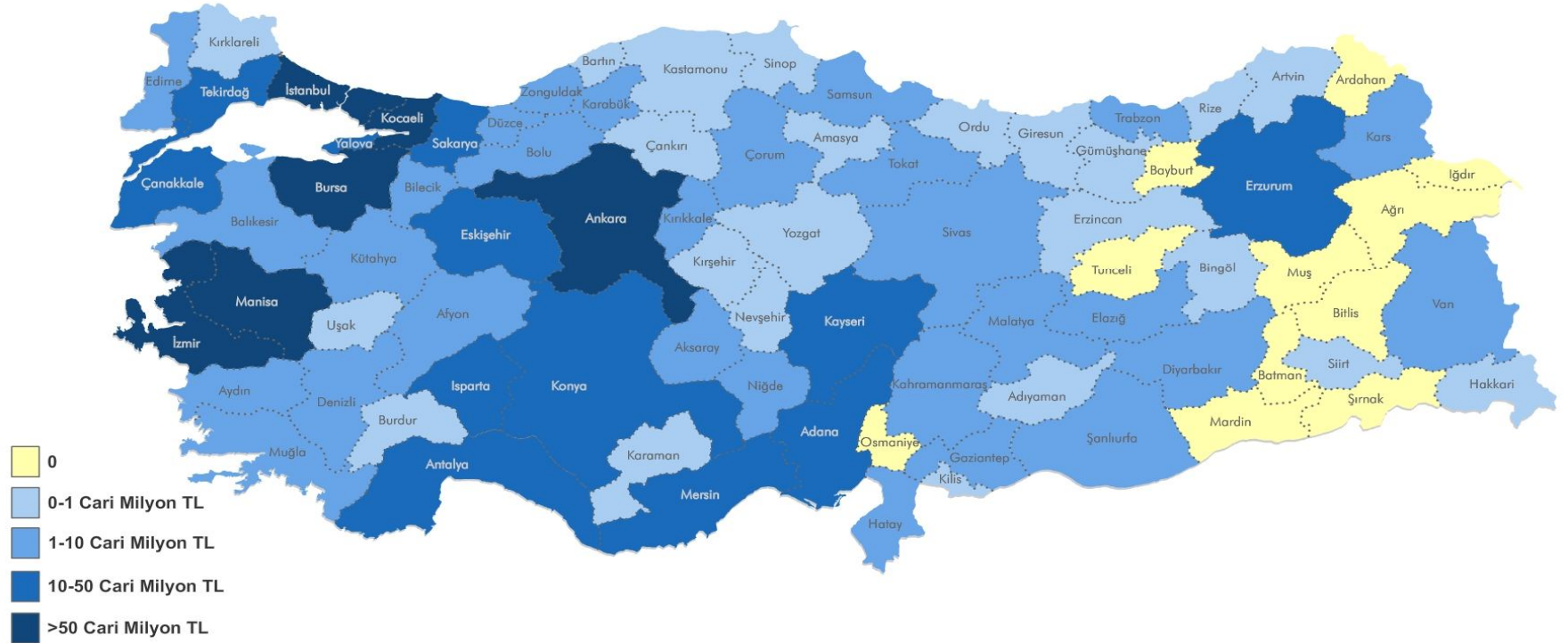
81 ilden **48**'i desteklerden faydalandı.

1 il **50** milyon TL'nin üzerinde destek aldı.

3 il **10-50** milyon TL arasında destek aldı.

TÜBİTAK Destekleri (2005-2010)

2005 – 2010 Yılları Arasında Sonuçlanan Projelere Ödenen Destek Miktarı

81 ilden **70**'i desteklerden faydalandı. (48)

6 il **50** milyon TL'nin üzerinde destek aldı. (1)

12 il **10-50** milyon TL arasında destek aldı. (3)

BTY Atılımının Sürdürülmesi

- 2005-2010 döneminde **ülkemin Ar-Ge ve yenilik kapasitesi önemli düzeyde arttı.**
- Geliştirdiğimiz yaklaşımları ve deneyimlerimizi öğrenmek üzere yurtdışındaki kuruluşlardan talepler gelmeye başladı.
  - BM, Ukrayna, Suriye, Ürdün, Kazakistan
- Geliştirilen kapasite, **UBTYS 2011-2016** ile ulaşabileceğimiz yeni ufukları ve ivme kazanabileceğimiz yeni alanları gündeme getiriyor.*

Ulusal Ar-Ge ve Yenilik Sistemi

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Sistemi İçinde En Üst Düzeyde Politika Belirleme Organı

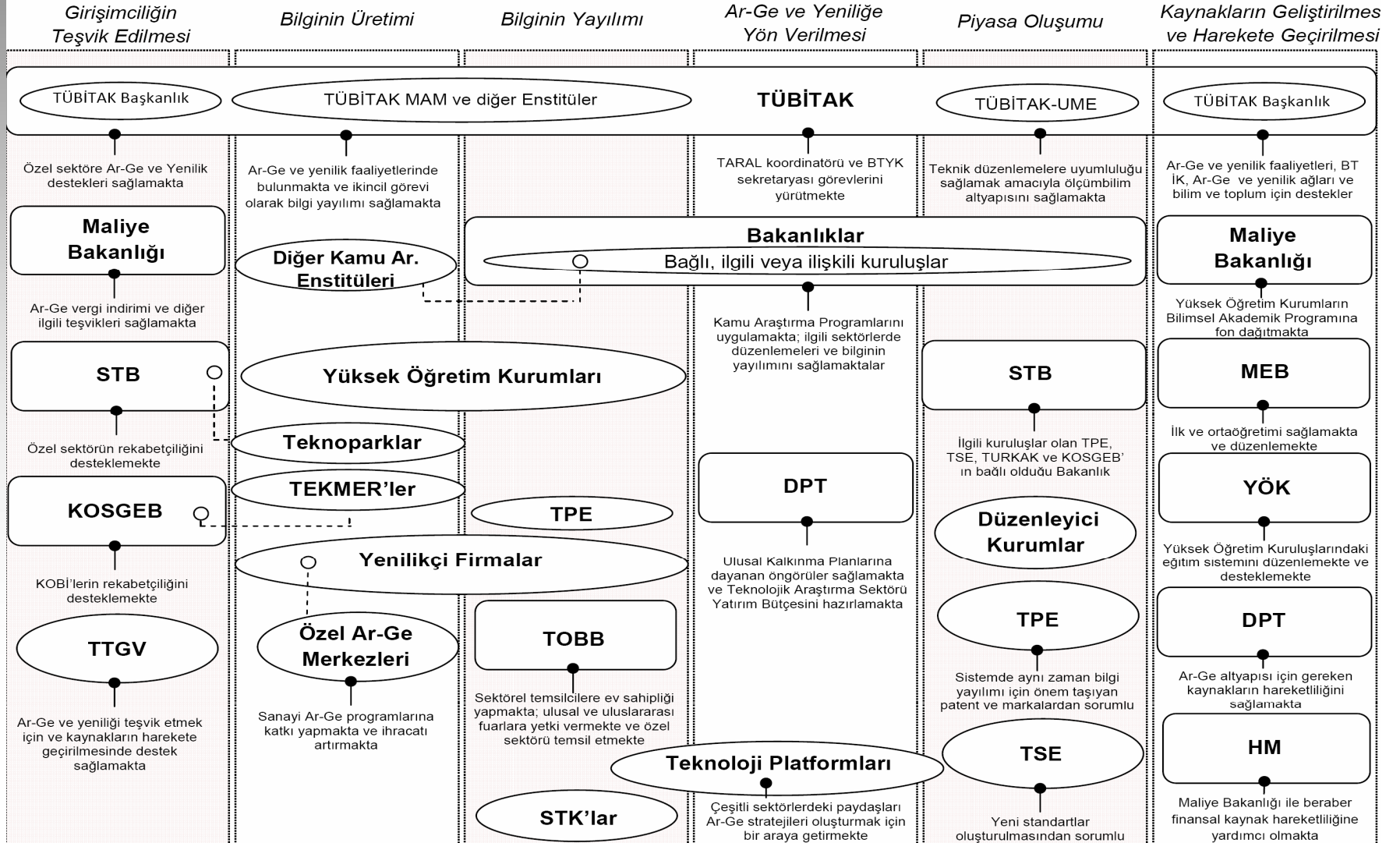
İçermekte:

Başbakan başkanlığında 20 Daimi Üye

Diğer Paydaşlar

Devlet Bakanlığı

BTY eşgüdümünden sorumlu

Ar-Ge ve Yeniliğin Sistemik Bütünlüğü

Ar-Ge ve yenilik sistemini oluşturan altı “işlevsel dinamik”

Girişimciliğin
Teşvik Edilmesi

Bilginin
Yayılımı

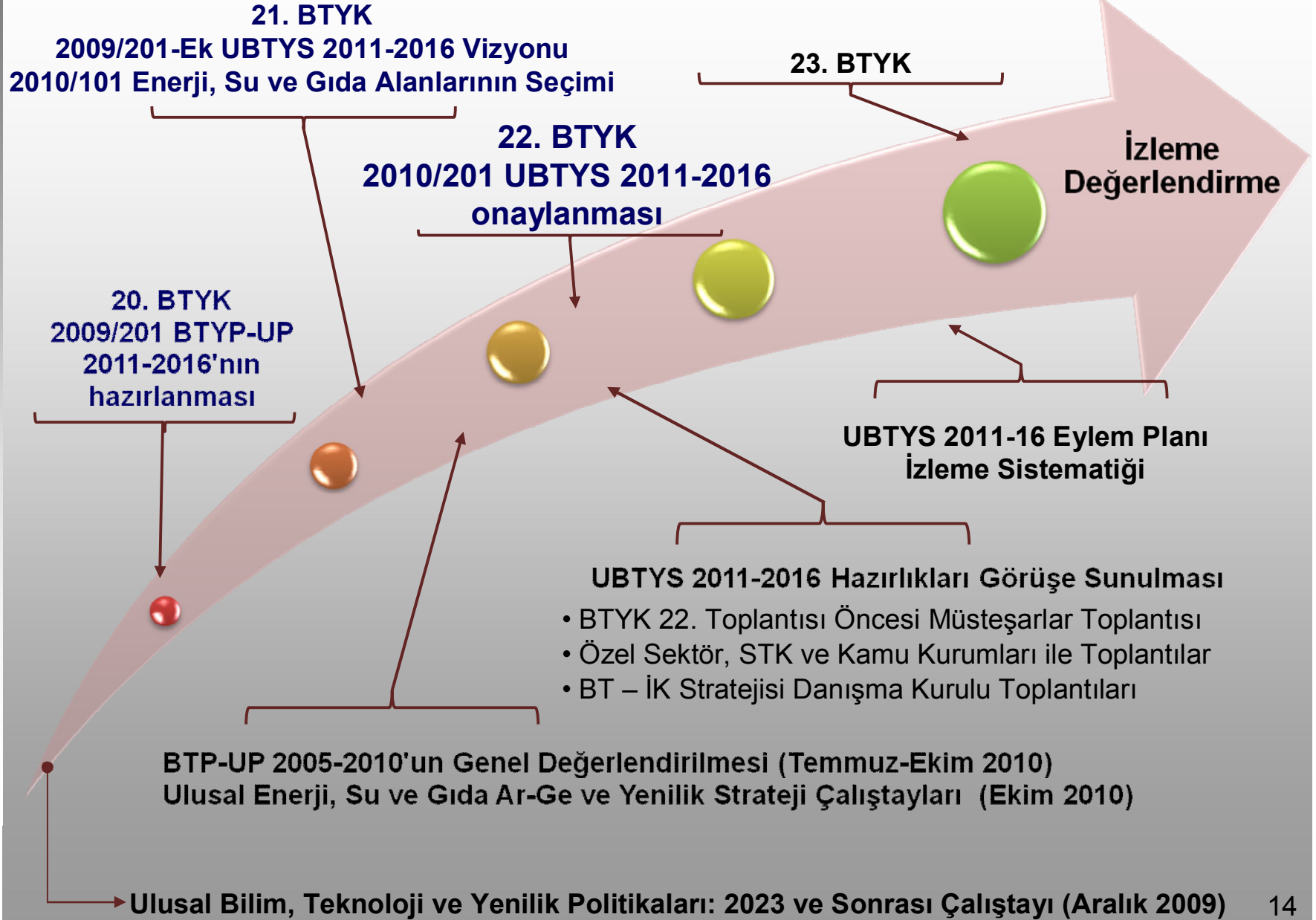
Bilginin
Üretimi

Kaynakların
Geliştirilmesi ve
Harekete
Geçirilmesi

Ar-Ge ve Yenilik
Politikaları
Oluşturma

Piyasa
Oluşumu

UBTYS 2011-2016'nın Hazırlık Süreci

Görüş Alma Ortamlarından Örnekler

Ulusal BTY Politikaları: 2023 ve Sonrası Çalıştayı

- **Amaç:** BTP-UP 2005-2010'un bir ön değerlendirmesinin yapılması, ulusal yenilik sistemimizin geleceğine yönelik önerilerin paylaşılması ve geri bildirimlerin alınması

Katılımcılar:

- Kamu kurumları temsilcileri
- TÜBİTAK Bilim Kurulu üyeleri
- TÜBİTAK Bilim Ödülü sahibi bilim insanları
- Akademisyenler
- TÜBİTAK destek programlarından en çok yararlanan büyük firma
- KOBİ ve üniversitelerin üst düzey temsilcileri
- 7.ÇP programı kapsamında belirlenen uzmanlar
- Yurt dışından Türkiye'ye geri dönüş yapmış araştırmacılar

Görüş Alma Ortamlarından Örnekler

BT İK Stratejisi Danışma Kurulu ve Koord. Komitesi

- **Amaç:** BT İK alanında yapılan çeşitli çalıştaylarda dile getirilen girdilere dayanarak Türkiye'nin BT İK için bir çekim merkezi olmasına yönelik stratejilerin oluşturulması

Katılımcılar:

- Kamu, üniversite, özel sektör ve STK temsilcileri
- Yurt dışından Türkiye'ye geri dönüş yapmış araştırmacılar

Ulusal ESG Ar-Ge ve Yenilik Stratejileri Çalıştayları

- **Amaç:** Enerji, su ve gıda (ESG) alanlarının Ar-Ge ve yenilik ekseninde bütüncül bir şekilde ele alınması ve çalıştay sonrasında strateji belirlemek için oluşturulacak **çalışma gruplarına** yol gösterecek girdilerin elde edilmesi

Katılımcılar:

- ESG alanlarında kamu, üniversite, özel sektör ve STK temsilcileri

Görüş Alma Ortamlarından Örnekler

Ulusal ESG Ar-Ge ve Yenilik Stratejisi Çalıştay Katılımcıları

Enerji

- Bayındırlık ve İskân B.
- Enerji ve Tabii Kyn. B.
- Sanayi ve Ticaret B.
- Tarım ve Köy İşleri B.
- Ulaştırma B.
- Milli Eğitim B.
- DTM İGEME
- TPAO
- MTA
- TKİ
- EİE
- TPE
- TTGV
- TÜBİTAK MAM
- TMMOB

Su

- Çevre ve Orman B.
- Sanayi ve Ticaret B.
- Maliye B.
- TAGEM
- Devlet Meteoroloji GM
- DSİ
- İKV
- İller Bankası
- İBB ve İSKİ
- KOSGEB
- TPE
- TTGV
- TÜBİTAK MAM
- Dünya Su Forumu
- TOBB

Gıda

- Sağlık Bak.
- Sanayi ve Ticaret B.
- Tarım ve Köy İşleri B.
- Hazine Müst.
- TAGEM
- DPT
- KOSGEB
- TPE
- TTGV
- TÜBİTAK MAM
- TOBB
- Gıda Müh. Odası
- Ziraat Müh. Odası
- Gıda ve İçecek Der. F.
- İSO

Kamu

STK

Özel
Sektör

Üniversite

Görüş Alma Ortamlarından Örnekler

UBTYS 2011-2016 Hazırlık Çalışmaları Değerlendirme Toplantıları

- **Amaç:** UBTYS 2011-2016 Taslak Stratejik Çerçevesi'ne ilişkin kurum ve kuruluşlardan ve tüm sektörlerden strateji önerilerinin alınması, fikirlerin paylaşılması ve görüşlerin aktarılması

Katılımcılar:

- Kamu, üniversite, özel sektör ve STK temsilcileri

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Hazırlık Toplantısı

- **Amaç:** TARAL'ın son gelişmelerini gözden geçirilmesi, UBTYS 2011-2016 dahil olmak üzere BTYK'nın 22. Toplantısı için gündem ve kapsam önerilerinin görüşülmesi

Katılım: Kurul üyesi Bakanlıklar ile ilgili Bakanlıkların müsteşarları ve ilgili diğer kurum/kuruluşların üst düzey yöneticileri

Bu süreçler kapsamında tasarlanan UBTYS 2011-2016,

Ar-Ge ve yenilik sistemimizin işleyişini
BTY vizyonuna ulaşmaya yönelik dinamik ve
sistemin bütününe ele alan bir yapıyı
içermektedir.

UBTYS 2011-2016'nın Yapısı

UBTYS 2011-2016 Vizyonu

“Ürettiđi bilgi ve geliştirdiği teknolojileri, ÷lke ve insanlığın yararına yenilikçi ÷r÷n, s÷reç ve hizmetlere d÷nüştürebilen Türkiye.”

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Çerçevesi

Ar-Ge ve yenilik kapasitemizin **güçlü** olduğu alanlarda hedef odaklı yaklaşımlar

Otomotiv

Makine İmalat

BİT

İvme kazanmamız gereken alanlarda **ihtiyaç** odaklı yaklaşımlar

Savunma

Uzay

Enerji

Su

Gıda

Tabandan yukarı yaklaşımlar (temel, uygulamalı ve **öncül** araştırmalar dahil)

BTY İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

(BTY insan kaynakları ve toplumun stratejiye yönelik etkinleştirilmesi)

Araştırma Sonuçlarının Ticari Ürün ve Hizmete Dönüşümünün Teşviki

(Araştırma sonuçlarının yeni ürün, süreç ve hizmetlerin ekonomide katma değer yaratması)

Çok Ortaklı ve Çok Disiplinli Ar-Ge İşbirliği Kültürünün Yaygınlaştırılması

(Sistem etkileşimlerinin sektörler ve disiplinler arası yöne çekilmesi)

Ulusal Yenilik Sistemi İçerisindeki KOBİ'lerin Rolünün Güçlendirilmesi

(Daha çok KOBİ'nin Ar-Ge ve yenilik yapanlar halkasına eklenmesi)

Araştırma Altyapılarının TARAL'ın Bilgi Üretme Gücüne Katkısının Artırılması

(Mevcut ve yeni araştırma altyapılarının stratejik yaklaşıma taban oluşturması)

Ülkemizin Çıkarları Doğrultusunda Uluslararası BTY İşbirliğinin Etkinleştirilmesi

(Uluslararası BTY İşbirliklerinin stratejik yaklaşımı desteklemesi)

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Dikey Eksenler

Stratejik Amaç D1:

Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin Güçlü Olduğu Alanlarda **Hedef-Odaklı** Yaklaşımlar

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

+

* Birincil derecede ağırlıklı olarak yerine getireceği öğeler işaretlenmiştir (+)

Stratejik Amaç D1

Hedef-odaklı yaklaşımlar

- Sektörün gelişimine doğrudan katkı sağlayan Ar-Ge ve yenilik kaynaklı ekonomik kazanımların artırılması hedefleniyor.
- Bu sektörler,
  - özel sektörün önemli düzeyde; Ar-Ge ve yeniliğe kaynak ayırdığı
  - İhracat yeteneğinin bulunduğu ve
  - Ar-Ge ve yeniliğe dayalı rekabet gücünün görece daha yüksek olduğu güçlü alanlarda:
    - Otomotiv
    - Makine ve İmalat Teknolojileri
    - Bilgi ve İletişim Teknolojileridir.

Stratejik Amaç D1

Güçlü Alanlara İlişkin Temel Göstergeler (2008)

	Ar-Ge Harcaması (Milyon TL)	TZE Araştırmacı Sayısı	İhracat (Milyar \$)	İthalat (Milyar \$)
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar İmalatı (Otomotiv)	717	2.882	19	16
Makine ve Teçhizat İmalatı	316	3.216	10	17
Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)	422	3.678	3	12

Stratejik Amaç D1 Kapsamındaki Adımlar

- Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin güçlü olduğu alanlar kapsamında bazı strateji örnekleri:
  - Ör: Derinlemesine analizlerin alt sektörleri de kapsayacak şekilde gerçekleştirilmesi,
  - Ör. Ülkenin ekonomik ve teknolojik gelişmesine hizmet edecek nitelikteki **güdümlü ve sonuç-odaklı** projeleri destekleyecek programların geliştirilmesi

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Dikey Eksenler

Stratejik Amaç D2:

Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin İvme Kazanması Gereken Alanlarda **İhtiyaç-Odaklı** Yaklaşımlar

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

+

Stratejik Amaç D2

İhtiyaç-odaklı yaklaşımlar

- Bu alanlar özelinde Ar-Ge ve yenilik kapasitesi geliştirilerek bu alanlarda ivme kazanılması hedefleniyor.
- Bu alanlar,
  - Ülkemizin güvenliği, jeopolitik konumu ve stratejik gereksinimleri doğrultusunda;
  - Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde ülkemizin ivme kazanmasının hayati önem taşıdığı
  - Savunma ve Uzay
  - Enerji, Su ve Gıda*'dır.

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Dikey Eksenler

Stratejik Amaç D3:

Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin
Gelişmesinde **Tabandan**
Yukarı Yaklaşımlar

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

Stratejik Amaç D3 Kapsamındaki Adımlar

- Yeni gelişmekte olan teknolojilere temel oluşturacak araştırmaların desteklenmesi
  - Ör. Akademik yetkinliği yüksek olan Türkiye'deki yerleşik araştırmacıların bilimin sınırındaki olan **öncül araştırmalarının** desteklenmesi
- Tabandan yukarı yaklaşımların desteklenmesine yönelik mevcut desteklerin iyileştirilmesi
  - Ör. Sanayicilerin ihtiyaçlarına cevap verecek temel ve uygulamalı araştırma projelerinin teşvik edilmesi

**Dikey eksenler ile bütünlük içerisinde
ele alınmak üzere tasarlanmış UBTYS
2011-2016'nın yatay eksenleri:**

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Yatay Eksenler

Stratejik Amaç Y1:

Bilim, Teknoloji ve Yenilik
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Yatay Eksenler

Stratejik Amaç Y2:

Araştırma Sonuçlarının
Ticari Ürün ve Hizmete
Dönüşümünün Teşviki

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

Stratejik Amaç Y2 Kapsamındaki Adımlar

- Araştırma sonuçlarından yeni ürün, süreç ve hizmetlerin ekonomide katma değer yaratması
  - Bilginin Yayılımı
    - Ör. Araştırma projelerinin sanayiye aktarımını hızlandıracak mekanizmaların oluşturulması
  - Talebin Artırılması
    - Ör. Kamu tedarik yönetim sisteminin Ar-Ge ve yenilik unsurlarını içerecek şekilde iyileştirilmesi

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Yatay Eksenler

Stratejik Amaç Y3:

Çok Ortaklı ve Çok Disiplinli
Ar-Ge İşbirliği Kültürünün
Yaygınlaştırılması

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

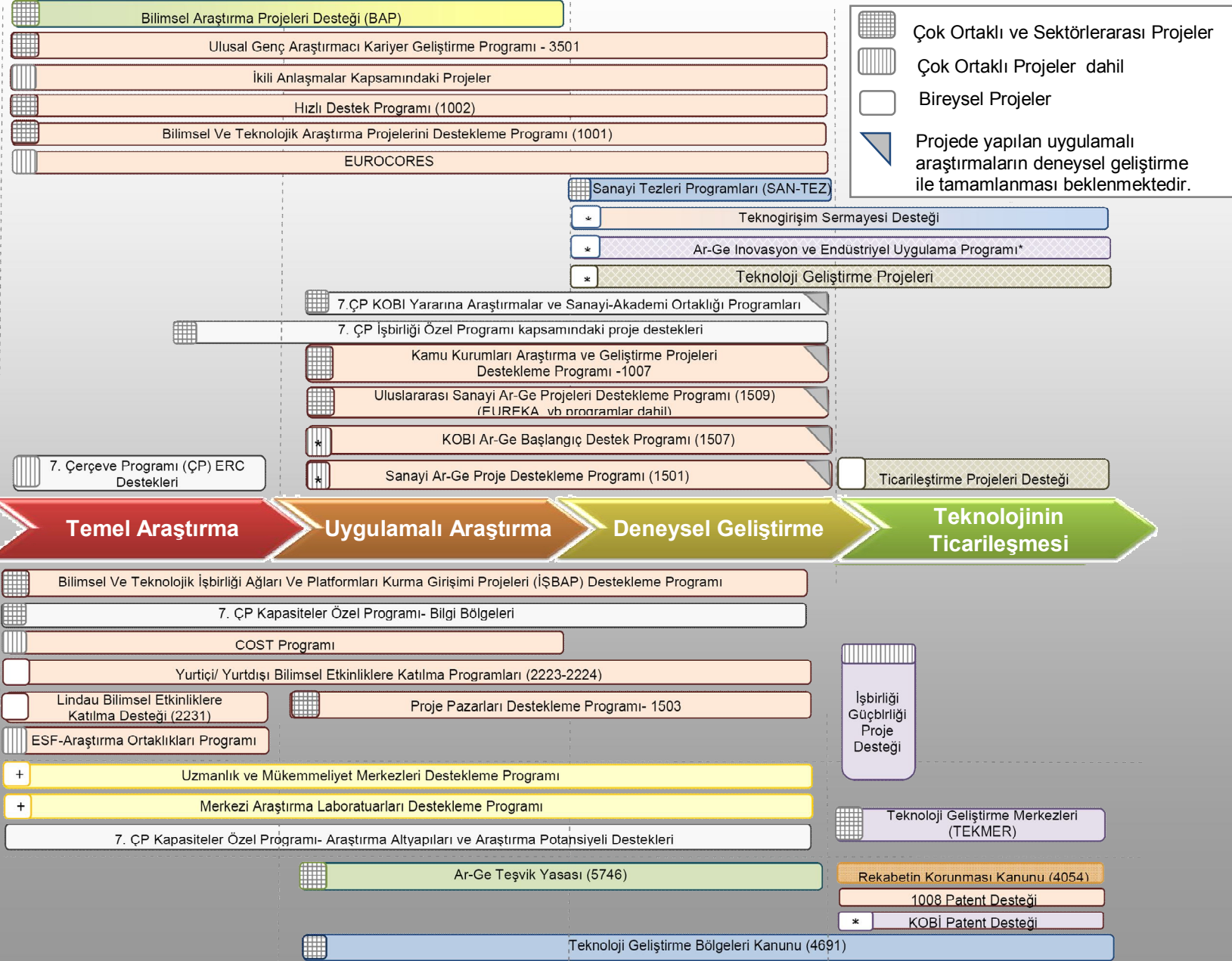
+

+

+

Ar-Ge Destek Programlarına Genel Bakış

Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklendiği Programlar

Stratejik Amaç Y3 Kapsamındaki Adımlar

- Ar-Ge ve yenilik etkileşimlerinin sektörler ve disiplinlerarası yöne çekilmesi
  - Ortak Ar-Ge ve Yenilik İşbirlikleri
    - Ör. Ülkemizin sahip olduğu farklı sınaî yetkinlikleri göz önünde bulundurularak yatay ve dikey işbirliklerinde sektör içi ve sektörlerarası işbirliklerinin artırılması
  - Yönetişim
    - Ör. Sektörel ve yerel boyutta paydaşlar arasındaki etkileşimleri tetikleyecek Ar-Ge ve yenilik eksenli işbirliği kültürünün yaygınlaştırılması

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Yatay Eksenler

Stratejik Amaç Y4:

Ulusal Yenilik Sistemi
İçerisindeki KOBİ'lerin
Rolünün Güçlendirilmesi

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

+

Stratejik Amaç Y4 Kapsamındaki Adımlar

- KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik yolu ile daha çok ekonomik katma değer yaratmaları
  - Ör. Kendi bünyesinde Ar-Ge yetkinliğine sahip olmayan KOBİ'lerin Ar-Ge ihtiyaçlarının üniversite, kamu araştırma enstitüleri ve özel sektör kuruluşlarından karşılanmasında kolaylaştırıcı mekanizmaların oluşturulması
  - Ör. KOBİ'lerin teknoloji yönelimi ve yönetimi yeteneğinin geliştirilmesi

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Yatay Eksenler

Stratejik Amaç Y5:

Araştırma Altyapılarının
TARAL'ın Bilgi Üretme Gücüne
Katkısının Artırılması

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

+

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

+

Yenilik Yapan bir Türkiye

UBTYS 2011-2016'nın Stratejik Amaçları

Yatay Eksenler

Stratejik Amaç Y6:

Ülkemizin Çıkarları
Doğrultusunda Uluslararası
BTY İşbirliklerinin
Etkinleştirilmesi

UBTYS
2011-2016
Vizyonunun
Temel Öğeleri

Bilgi üreten bir Türkiye

Teknoloji geliştiren bir Türkiye

Yenilik Yapan bir Türkiye

+

+

Stratejik Amaç Y6 Kapsamındaki Adımlar

- Uluslararası BTY işbirliklerinin UBTYS 2011-2016 stratejik çerçevesini desteklemesi
  - Ör. Uluslararası BTY işbirliklerinde UBTYS 2011-2016 stratejik çerçevesini destekleyecek tematik yaklaşımlar doğrultusunda güçlü ve ihtiyaç odaklı alanların ön plana çıkarılması
  - Ör. Bilim diplomasisi faaliyetlerinin başlatılması ve yaygınlaştırılması (bilim ataşeleri, vb.)

UBTYS 2011-2016'nın Öngörülen Çıktıları

Ülkemizin dünyanın ilk 10 ekonomi arasına girmesine katkı...

Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin güçlü olduğu alanlarda **BTY kaynaklı ekonomik kazanımların arttığı**

Ülkemizin stratejik gereksinimleri doğrultusunda **Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin ihtiyaç-odaklı alanlarda ivme kazandığı**

Meraka dayalı tabandan yukarı yaklaşımlar ile **yaratıcılığın en üst düzeye eriştiği**

bir Türkiye...

UBTYS 2011-2016'nın Öngörülen Çıktıları

Bilim, teknoloji ve yenilik insan kaynağının bir **çekim merkezi** içerisinde geliştirildiği

Araştırma sonuçlarının **ticari ürün ve hizmete dönüşümünün** teşvik edildiği

Çok ortaklı ve çok disiplinli **Ar-Ge ve yenilik işbirliği kültürünün** yaygınlaştığı

Ulusal Ar-Ge ve yenilik sistemi içerisindeki **KOBİ'lerin rolünün** güçlendiği

Araştırma altyapılarının TARAL'ın bilgi üretme gücüne katkısının arttığı

Ülkemiz çıkarları doğrultusunda **uluslararası BTY işbirliğinin** etkinleştiği

Teşekkür ederim.

sorularınız için:

politikalar@tubitak.gov.tr

web:

www.tubitak.gov.tr/btypd